

**HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.,
Velika Gorica**

**Godišnji financijski izvještaji i
Izvešće neovisnog revizora
za 2016. godinu**

	Stranica
Odgovornost za godišnje financijske izvještaje	1
Izvješće neovisnog revizora	2 - 5
Račun dobiti i gubitka	6
Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvještaj o financijskom položaju / Bilanca	7-8
Izvještaj o promjenama kapitala	9
Izvještaj o novčanim tokovima	10-11
Bilješke uz financijske izvještaje	12-49

Uprava društva **HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.**, Velika Gorica, Rudolfa Fizira 2, ("Društvo") je dužna osigurati da godišnji financijski izvještaji Društva za 2016. godinu budu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 128/16) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, tako da pružaju istinit i objektivan prikaz financijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tokova Društva za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava Društva opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava Društva je izradila godišnje financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Društva.

Pri izradi godišnjih financijskih izvještaja Uprava Društva je odgovorna za:

- odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika u skladu sa važećim standardima financijskog izvještavanja;
- davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- izradu godišnjih financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava Društva je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj, rezultate poslovanja, promjene kapitala i novčane tokove Društva, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Uprava Društva je također odgovorna za čuvanje imovine Društva, pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Potpisano u ime Uprave:

Dragan Bilać, Direktor Društva

**HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.**
VELIKA GORICA

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.
Rudolfa Fizira 2
10410 Velika Gorica

02. svibnja 2017.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku društva Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., Velika Gorica

Izvješće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih financijskih izvještaja društva **HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica**, Rudolfa Fizira 2, ("Društvo") za godinu koja je završila 31. prosinca 2016., koji obuhvaćaju Izvještaj o financijskom položaju (Bilancu) na 31. prosinca 2016., Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o promjenama kapitala i Izvještaj o novčanim tokovima Društva za tada završenu godinu, kao i pripadajuće Bilješke uz financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjenja.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji financijski izvještaji *istinito i fer prikazuju* financijski položaj Društva na 31. prosinca 2016., te financijsku uspješnost i novčane tokove Društva za tada završenu godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI").

Osnova za Mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima ("MRevS-i"). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem Izvješću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe ("IESBA Kodeks") i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ostale informacije u Godišnjem izvješću

Uprava Društva je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju godišnje financijske izvještaje i naše Izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, osim u razmjeru u kojem je to izričito navedeno u dijelu našeg Izvješća neovisnog revizora pod naslovom Izvješće o usklađenosti s ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave Društva i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje financijske izvještaje

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje Uprava Društva odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih financijskih izvještaja, Uprava Društva je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezana s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava Društva ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati Izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava Društva.

- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava Društva i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem Izvješću neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg Izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Izvješće o usklađenosti s ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Uprava Društva odgovorna je za sastavljanje Izvješća posloводства Društva kao sastavnog dijela Godišnjeg izvješća Društva, te smo u obvezi izraziti mišljenje o usklađenosti Izvješća posloводства Društva kao sastavnog dijela Godišnjeg izvješća Društva s godišnjim financijskim izvještajima Društva. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, informacije u Izvješću posloводства Društva za 2016. godinu koje je sastavni dio Godišnjeg izvješća Društva za 2016. godinu usklađene su s informacijama iznijetim u godišnjim financijskim izvještajima Društva prikazanim na stranicama 6 do 49 na koje smo iskazali mišljenje kao što je iznijeto u odjeljku Mišljenje gore.

Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, Izvješće posloводства Društva za 2016. godinu koje je sastavni dio Godišnjeg izvješća Društva za 2016. godinu je sastavljeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u Izvješću posloводства Društva za 2016. godinu koji je sastavni dio Godišnjeg izvješća Društva za 2016. godinu.

Uprava Društva odgovorna je za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja Društva za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. u propisanom obliku temeljem Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16), te u skladu s ostalim propisima koji uređuju poslovanje Društva ("Standardni godišnji financijski izvještaji"). Financijske informacije iznijete u standardnim godišnjim financijskim izvještajima Društva u skladu su sa informacijama iznijetim u godišnjim financijskim izvještajima Društva prikazanih na stranicama 6 do 49 na koje smo iskazali mišljenje kao što je iznijeto u odjeljku Mišljenje gore.

U Zagrebu, 02. svibnja 2017. godine

BDO Croatia d.o.o.
Trg J. F. Kennedy 6b
10000 Zagreb

Zdenko Balen, član Uprave

BDO

BDO Croatia d.o.o.
za pružanje revizorskih, konzalting
i računovodstvenih usluga
Zagreb, J.F. Kennedy 6/b

Darko Karić, ovlaštenu revizor

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
 RAČUN DOBITI I GUBITKA I IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

		2016. godina	2015. godina
	Bilješka	u kn	u kn
Prihodi od prodaje	3	732.495.453	716.796.363
Ostali poslovni prihodi	4	18.460.714	56.493.067
Poslovni prihodi		750.956.167	773.289.430
Troškovi sirovina i materijala	5	(8.914.915)	(11.116.388)
Ostali vanjski troškovi	6	(50.410.686)	(49.075.865)
Materijalni troškovi		(59.325.601)	(60.192.253)
Neto plaće i nadnice		(202.948.059)	(199.685.449)
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća		(152.062.960)	(151.828.152)
Doprinosi na plaće		(76.363.132)	(75.531.113)
Troškovi osoblja	7	(431.374.151)	(427.044.714)
Amortizacija	8	(105.033.105)	(101.772.030)
Ostali troškovi	9	(35.343.390)	(31.813.311)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine		(574.134)	(826.991)
Vrijednosno usklađenje	10	(574.134)	(826.991)
Rezerviranja	11	(28.810.063)	(82.333.278)
Ostali poslovni rashodi	12	(3.899.256)	(5.663.186)
Poslovni rashodi		(664.359.700)	(709.645.763)
Financijski prihodi	13	6.428.032	5.696.997
Financijski rashodi	14	(7.468.427)	(8.066.452)
UKUPNI PRIHODI		757.384.199	778.986.427
UKUPNI RASHODI		(671.828.127)	(717.712.215)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		85.556.072	61.274.212
Porez na dobit	15	(16.583.116)	(12.634.206)
DOBIT RAZDOBLJA	31	68.972.956	48.640.006
NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT RAZDOBLJA		-	-
SVEOBUHVAATNA DOBIT RAZDOBLJA		68.972.956	48.640.006

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
 IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA
 na 31. prosinca 2016.

		31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	Bilješka	u kn	u kn
AKTIVA			
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		197.311.408	227.818.394
Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine		6.948.780	4.795.373
Nematerijalna imovina u pripremi		17.301.179	6.730.369
Nematerijalna imovina	16	221.561.367	239.344.136
Zemljište		48.649.949	48.649.949
Građevinski objekti		79.991.385	88.972.937
Postrojenja i oprema		105.461.028	111.175.095
Alati, pogonski inventar i transportna imovina		14.984.284	11.611.654
Predujmovi za materijalnu imovinu		3.942.249	4.381.060
Materijalna imovina u pripremi		18.772.519	34.233.133
Materijalna imovina	17	271.801.414	299.023.828
Financijska imovina	18	120.924	45.810
Odgođena porezna imovina	19	17.527.097	19.260.756
DUGOTRAJNA IMOVINA		511.010.802	557.674.530
Sirovine i materijal		2.051.511	2.255.710
Predujmovi za zalihe		2.719	-
Zalihe	20	2.054.230	2.255.710
Potraživanja od kupaca	21	112.441.210	111.851.595
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	22	418.604	51.121
Potraživanja od države i drugih institucija	23	7.994.139	2.359.639
Ostala potraživanja	24	255.125	222.239
Potraživanja		121.109.078	114.484.594
Dani zajmovi, depoziti i slično		228.065.580	214.935.526
Financijska imovina	25	228.065.580	214.935.526
Novac u banci i blagajni	26	216.402.392	147.093.936
KRATKOTRAJNA IMOVINA		567.631.280	478.769.766
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	27	3.607.430	3.180.537
UKUPNO AKTIVA		1.082.249.512	1.039.624.833
IZVANBILANČNI ZAPISI	40	390.578.796	392.555.273

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
 IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU / BILANCA
 na 31. prosinca 2016. - nastavak

	Bilješka	31. prosinca 2016. u kn	31. prosinca 2015. u kn
PASIVA			
Temeljni kapital	28	<u>450.000.000</u>	<u>412.759.600</u>
Ostale rezerve		32.927.163	21.527.557
Ostale rezerve	29	<u>32.927.163</u>	<u>21.527.557</u>
Zadržana dobit	30	<u>38.481.567</u>	<u>38.481.567</u>
Dobit poslovne godine	31	<u>68.972.956</u>	<u>48.640.006</u>
KAPITAL I REZERVE		<u>590.381.686</u>	<u>521.408.730</u>
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		96.584.175	79.387.319
Druga rezerviranja		412.000	1.056.500
Rezerviranja	32	<u>96.996.175</u>	<u>80.443.819</u>
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama		233.541.763	283.978.303
Dugoročne obveze	33	<u>233.541.763</u>	<u>283.978.303</u>
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	34	54.237.971	54.412.185
Obveze prema dobavljačima	35	26.583.081	26.716.171
Obveze prema zaposlenicima	36	20.439.621	18.052.294
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	37	21.010.554	33.723.949
Ostale kratkoročne obveze	38	7.208.518	5.642.966
Kratkoročne obveze		<u>129.479.745</u>	<u>138.547.565</u>
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	39	<u>31.850.143</u>	<u>15.246.416</u>
UKUPNO PASIVA		<u>1.082.249.512</u>	<u>1.039.624.833</u>
IZVANBILANČNI ZAPISI	40	<u>390.578.796</u>	<u>392.555.273</u>

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

	Temeljni (upisani) kapital	Ostale rezerve	Zadržana dobit	Dobit poslovne godine	Ukupno
	u kn	u kn	u kn	u kn	u kn
Bilješka	28	29	30	31	
31. prosinca 2014.	412.759.600	1.808.624	38.481.567	19.718.933	472.768.724
Raspodjela dobiti	-	-	-	(19.718.933)	(19.718.933)
Dobit tekuće godine	-	19.718.933	-	48.640.006	68.358.939
31. prosinca 2015.	412.759.600	21.527.557	38.481.567	48.640.006	521.408.730

	Temeljni (upisani) kapital	Ostale rezerve	Zadržana dobit	Dobit poslovne godine	Ukupno
	u kn	u kn	u kn	u kn	u kn
Bilješka	28	29	30	31	
31. prosinca 2015.	412.759.600	21.527.557	38.481.567	48.640.006	521.408.730
Povećanje upisanog kapitala	37.240.400	(37.240.400)	-	-	-
Raspodjela dobiti	-	48.640.006	-	(48.640.006)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	68.972.956	68.972.956
31. prosinca 2016.	450.000.000	32.927.163	38.481.567	68.972.956	590.381.686

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.

		2016. godina	2015. godina
		u kn	u kn
I	NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
A	Dobit prije oporezivanja	85.556.072	61.274.212
	Amortizacija (Dobici) / gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	105.033.105	101.772.030
	Prihodi od kamata i dividendi	(390.541)	808.247
	Rashodi od kamata	(2.638.849)	(3.905.656)
	Rezerviranja	3.975.106	5.417.030
	Tečajne razlike (nerealizirane)	17.023.248	29.609.913
	Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane (dobitke) / gubitke	(295.862)	748.952
B	Usklađenja	(2.906.467)	2.407.690
C=A+B	Povećanje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu	119.799.740	136.858.206
	Povećanje / (smanjenje) kratkoročnih obveza (Povećanje) kratkotrajnih potraživanja (Povećanje) / smanjenje zaliha	3.874.914	(5.767.323)
D	Promjene u radnom kapitalu	(2.795.796)	(4.958.278)
		(168.355)	1.647.540
E	Novčani izdaci za kamate	910.763	(9.078.061)
F	Plaćeni porez na dobit	(4.264.785)	(5.522.545)
I=Σ(A:F)	NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	(31.487.781)	(23.638.430)
		170.514.009	159.893.382
II	NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
	Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	63.108	77.349
	Novčani primici od kamata	2.639.572	3.899.567
	Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	357.293.048	367.891.503
G	Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	359.995.728	371.868.419
	Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	(60.269.813)	(61.598.516)
	Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	(450.000)	(450.000)
	Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	(373.853.828)	(391.969.328)
H	Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	(434.573.641)	(454.017.844)
II=G+H	NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	(74.577.913)	(82.149.425)

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. - nastavak

		<u>2016. godina</u>	<u>2015. godina</u>
		u kn	u kn
	Bilješka		
III	NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI		
	Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	5.923.208	6.462.647
	Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	<u>20.405.124</u>	<u>4.454.753</u>
J	Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	26.328.332	10.917.400
	Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	(52.758.226)	(52.227.888)
	Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	<u>(197.746)</u>	<u>-</u>
K	Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	(52.955.972)	(52.227.888)
III=J+K	NETO NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI	<u>(26.627.640)</u>	<u>(41.310.488)</u>
I+II+III	UKUPNI NETO NOVČANI TOKOVI	<u>69.308.456</u>	<u>36.433.469</u>
	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	<u>147.093.936</u>	<u>110.660.467</u>
	NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	<u>216.402.392</u>	<u>147.093.936</u>
	POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	<u>69.308.456</u>	<u>36.433.469</u>

Popratne bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

1. OPĆI PODACI

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., („Društvo“) sa sjedištem u Velikoj Gorici, Rudolfa Fizira 2, osnovano je Zakonom o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe (NN 19/98, 20/00 i 51/13) kao društvo s ograničenom odgovornošću.

Engleski naziv Društva glasi: „Croatian Air Navigation Services, Limited“ ili skraćeno „Croatia Control Ltd“.

Osnivač i 100%-tni vlasnik Društva je Republika Hrvatska.

Društvo pruža usluge kontrole zračnog prometa u zračnoj plovidbi civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora RH i zračnog prostora koji joj je dodijeljen na upravljanje sukladno međunarodnim konvencijama i ugovorima.

1.1. Djelatnost

Društvo se bavi sljedećim djelatnostima:

- pružanje usluga u zračnoj plovidbi,
- provedba operativnih i središnjih operativnih poslova zračne plovidbe, a posebice kontrola zračnog prometa, poslovi uzbunjivanja, letnih informacija i preduzetnog informiranja s ciljem sigurnoga, redovitog i nesmetanog odvijanja zračnog prometa,
- obrada i pohranjivanje podataka o letu, prosljeđivanje informacija od značenja za sigurnost zračnog prometa, upravljanje protokom zračnog prometa i korištenjem zračnog prometa,
- prikupljanje, obrada i objavljivanje zrakoplovnih informacija, uključujući objavljivanje posebnih publikacija,
- utvrđivanje operativnih zahtjeva za sustave kontrole zračnog prometa, sustave za posluživanje i nadzor, opremu i infrastrukturu i sl.,
- planiranje i skrb o strukturi zračnog prostora i letačkim postupcima, uzimajući u obzir interese civilnih i vojnih korisnika te zaštitu okoliša,
- razvoj, izgradnja, održavanje, nadzor i potvrđivanje ispravnosti postrojenja, sustava i uređaja kontrole zračne plovidbe i zrakoplovne meteorologije,
- zrakoplovno meteorološka motrenja za klimatologiju aerodroma te sastavljanje i razmjena zrakoplovnih meteoroloških izvješća,
- izrada zrakoplovnih meteoroloških prognoza i posebnih upozorenja za aerodrome i rute u zračnom prostoru iz stavka 4. članka 5. Zakona o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe NN 19/98,
- priprema zrakoplovne meteorološke dokumentacije te osiguranje i drugih obveza koje proizlaze iz ICAO dokumenata,
- provedba i usklađivanje operativnih, razvojnih i međunarodnih poslova i zadaća u međunarodnim organizacijama, posebice ICAO-u i Eurocontrol-u,
- stručna izobrazba i usavršavanje osoblja potrebnog za obavljanje poslova,
- izvoz i uvoz za potrebe Društva i
- ostali poslovi i operacije koje su u funkciji sigurnog obavljanja zračnog prometa.

1.2. Zaposleni

Broj zaposlenih u Društvu na 31. prosinca 2016. iznosi **732** radnika (31. prosinca 2015. iznosio je **715** radnika).

Struktura zaposlenih je kako slijedi:

	<u>31. prosinca 2016.</u>	<u>31. prosinca 2015.</u>
VSS	241	225
VŠS	192	189
SSS	287	289
KV	9	8
NKV	3	4
Ukupno	<u>732</u>	<u>715</u>

U razdoblju od 1.1.2016. do 31.12.2016. u Društvu je dodatno zaposleno 34 radnika i to:

- u Sektoru upravljanja zračnim prometom (SUZP) 24 radnika i to: 2 kandidata su primljena na određeno vrijeme kao kandidati za dobivanje dozvole KZP-studenta te su stekli dozvolu KZP-a i primljeni na neodređeno vrijeme, 15 radnika je primljeno na određeno vrijeme kao kandidati za dobivanje dozvole KZP-studenta i 7 radnika je primljeno na neodređeno vrijeme,
- u Sektoru zrakoplovno tehničkog sustava (SZTS) zaposlena su 4 radnika na neodređeno vrijeme,
- u Sektoru ljudskih potencijala, pravnih i financijskih poslova (SLJPPFP) zaposlena su 2 radnika na neodređeno vrijeme,
- U Sektoru zrakoplovne meteorologije zaposlena su 2 radnika na neodređeno vrijeme,
- U Uredu direktora zaposlena su 2 radnika na neodređeno vrijeme.

U istom razdoblju otišlo je 17 radnika, i to iz Sektora upravljanja zračnim prometom (SUZP) (13 radnika-kandidata za dobivanje dozvole KZP studenta koji nisu zadovoljili na stručnom osposobljavanju te im je prestao radni odnos, 1 radnik -sporazumni raskid radnog odnosa, 1 radnik je dao otkaz, 1 radnik je otišao u mirovinu i 1 radnik je preminuo).

1.3. Nadzorni odbor i Uprava Društva

Članovi Nadzornog odbora Društva:

	od - do
Darko Prebežac, predsjednik	07.12.2012.- 06.12.2016.
Dinko Staničić, zamjenik	07.12.2012.- 06.12.2016.
Marijana Müller, član	07.12.2012.- 06.12.2016.
Marko Neveščanin, član	30.12.2015.- 29.12.2019.

Uprava Društva:

	od - do
Dragan Bilać, Direktor Društva	08.03.2013. - 07.03.2018.

Dana 03. veljače 2017. godine Skupština Društva je zbog isteka mandata gore navedenim članovima Nadzornog odbora imenovala nove članove (vidi Bilješku 44. uz godišnje financijske izvještaje)

Iznos naknade članovima Uprave i Nadzornog odbora Društva prikazan je u Bilješkama 7. i 9. uz godišnje financijske izvještaje. Novi član Nadzornog odbora u 2016. u funkciji predstavnika radnika je Marko Neveščanin.

2. SAŽETAK NAJVAŽNIJIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Sažetak najvažnijih računovodstvenih politika, koje su dosljedno primjenjivane u tekućoj godini, izložen je u nastavku. Sadašnji Pravilnik o primjeni računovodstvenih politika, Ur.br.: 13-02/102-0020/0001, primjenjuje se od 1. 1. 2013.

2.1. Izjava o usklađenosti i osnova prikaza

Izjava o sukladnosti

Godišnji financijski izvještaji Društva za 2016. godinu sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15 i 120/16) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI"), te u skladu sa Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 95/16).

Godišnji financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Godišnji financijski izvještaji Društva sastavljeni su u hrvatskim kunama kao mjernoj, odnosno izvještajnoj valuti Društva. Financijski izvještaji prezentirani su u hrvatskim kunama (HRK), s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Društva.

Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja

Standard i tumačenja na snazi u tekućem razdoblju

- Izmjene i dopune MRS 19 Planovi definiranih primanja: Doprinosi zaposlenih - MRS 19 zahtijeva da se doprinosi zaposlenika ili trećih uzmu u obzir prilikom obračuna.
- Godišnja poboljšanja MSFI ciklus 2012. - 2014. koja uključuju izmjene:
  - MSFI 5 - Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
  - MSFI 7- Financijski instrumenti: objavljivanje (s posljedičnim izmjenama MSFI 1)
  - MRS 19 - Prianja zaposlenih
  - MRS 34 - Financijski izvještaji za razdoblja tijekom godine

Ove izmjene stupile su na snagu 1. siječnja 2016. godine.

- Godišnja poboljšanja iz ciklusa 2010. - 2012., te izmjene i dopune su na snazi u EU za obračunska razdoblja koja su započela na dan ili nakon 1. veljače 2015., uz dopuštenu raniju primjenu.
- Ona uključuju izmjene:
  - MSFI 2 Plaćanje temeljeno na dionicama,
  - MSFI 3 Poslovna spajanja,
  - MSFI 8 Poslovni segmenti,
  - MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti
  - MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna imovina,
  - MRS 24 Objavljivanje povezanih osoba
- Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 - Investicijski subjekti: primjena izuzeća od obveze konsolidacije (izdano u prosincu 2014.)

- Izmjene MSFI 11 - Računovodstvo za stjecanje udjela u zajedničkim operacijama (izdano u svibnju 2014.)
- Izmjene MRS 1 - Objavljanja (izdano u prosincu 2014.)
- Izmjene u MRS 16 i MRS 38 - Pojašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije (izdano u svibnju 2014.)
- Izmjene MRS 16 i MRS 41 - Poljoprivreda: višegodišnji nasadi (izdano u lipnju 2014.)
- Izmjene MRS 27 - Metoda udjela u odvojenom financijskim izvještajima (izdano u kolovozu 2014.)

Primjena gore navedenih standarda nije imala utjecaja na financijske izvještaje Društva za 2016. godinu.

Novi i izmijenjeni MSFI usvojeni za primjenu u EU, ali nisu još na snazi

- MSFI 9 Financijski instrumenti - u srpnju 2014. godine, IASB je izdao konačnu verziju MSFI 9 Financijski instrumenti koji sadrži cjelovit projekt financijskih instrumenata i zamjene MRS 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, te sve prethodne verzije MSFI 9. MSFI 9 je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. Ranija primjena je dopuštena. Primjena standarda imat će zanemariv učinak na klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata.
- MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima - MSFI 15 je izdan u svibnju 2014. i predstavlja novi model u pet koraka koji se odnosi na prihode koji proizlaze iz ugovora s kupcima. Standard zamjenjuje MRS 11 i MRS 18. Standard je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. Ranija primjena je dopuštena. Standard dozvoljava modificirani model prijelaza koji ne zahtijeva retroaktivno prepravljanje. Uprava provodi detaljne analize oko mogućih učinaka navedenog standarda na financijske izvještaje Društva.

Novi i izmijenjeni MSFI usvojeni od strane IASB, ali nisu još usvojeni u EU

Sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda nisu još usvojeni u EU:

- MSFI 14 Razgraničenja - standard se odnosi na subjekte koji posluju na reguliranim tržištima koja po prvi puta primjenjuju MSFI. MSFI 14 je na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016. Europska komisija odlučila je da neće implementirati ovaj standard zbog činjenice da bi malo društava bilo u djelokrugu standarda.

- MSFI 16 Najmovi - standard donosi novi sveobuhvatni model identifikacije aranžmana koji sadrže najam kao i njihov računovodstveni tretman na strani najmodavca i najmoprimca. Navedeni standard zamijenit će postojeći MRS 17 i tumačenja IFRIC 4, SIC 15 i SIC 27. MSFI 16 je na snazi za razdoblja koja započinju 1. siječnja 2019. I nakon toga. Dopuštena je ranija primjena, ali je isto uvjetovano istovremenim usvajanjem MSFI 15 ukoliko isti već nije usvojen. Ovaj standard donosi značajne promjene u računovodstvenom modelu kod najmoprimca. Posljedično, doći će do priznavanja imovine i obveza u financijskim izvještajima najmoprimca kod većine ugovora koji se danas priznaju kao operativni najmovi. Rezultat ovoga će biti povećanje imovine i obveza društva. Uprava planira u slijedećim razdobljima provesti detaljne analize učinaka na financijske izvještaje Društva.
- Izmjene MSFI 2 - Klasifikacija i mjerenje isplata na bazi dionica (izdano u lipnju 2016.)
- Izmjene MSFI 4 - Primjena MSFI 9 Financijski instrumenti s MSFI 4 Ugovori o osiguranju (izdano u rujnu 2016.)
- Izmjene MSFI 10 i MRS 28 - Prodaja ili unos imovine između investitora i pridruženog društva ili zajedničkog pothvata (izdano u rujnu 2014.)
- Izmjene MSFI 15 - Pojašnjenja MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima (izdano u travnju 2016.)
- Izmjene MRS 7 - Inicijativa vezana za objave (izdano u siječnju 2016.)
- Izmjene MRS 12 - Priznavanja odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke (izdano u siječnju 2016.)
- Izmjene MRS 40 - Prijenosi ulaganja u nekretnine (izdano u prosincu 2016.)

Godišnja poboljšanja iz ciklusa 2014. - 2016. (izdano u prosincu 2016.). Ona uključuju izmjene:

- MSFI 1 Prva primjena MSFI
- MSFI 12 Objavljivanja udjela u drugim subjektima
- MRS 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima

Izmjene koje se odnose na MSFI 12 stupaju na snagu za razdoblja koja započinju 1. siječnja 2017. dok izmjene MSFI 1 i MRS 28 stupaju na snagu od 1. siječnja 2018. i nakon toga.

- IFRIC Tumačenje 22 Transakcije u stranoj valuti i predujmovi (izdano u prosincu 2016.)

Uprava Društva predviđa da primjena navedenih standarda, izmjena i tumačenja, s izuzetkom MSFI 16 kako je prethodno navedeno, neće imati materijalno značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva u razdoblju njihove prve primjene.

Osnove sastavljanja financijskih izvještaja

Financijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovi povijesnog troška, osim što su derivativni financijski instrumenti, financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijski instrumenti raspoloživi za prodaju (osim onih koji nisu predmet trgovanja na aktivnom tržištu, a koji su priznati po trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti), vrednovani po fer vrijednosti.

Financijski izvještaji Društva pripremljeni su na principu neograničenosti poslovanja.

2.2. Ključne procjene i neizvjesnost procjena

Prilikom sastavljanja financijskih izvještaja korištene su određene procjene koje utječu na iskaz imovine i obveza Društva, prihode i rashode Društva i objavljivanje potencijalnih obveza Društva.

Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću, slijedom čega se stvarni rezultati mogu razlikovati od procijenjenih. Procjene korištene pri sastavljanju financijskih izvještaja su podložne izmjenama nastankom novih događaja, stjecajem dodatnog iskustva, dobivanjem dodatnih informacija i spoznaja i promjenom okruženja u kojima Društvo posluje.

Ključne procjene korištene u primjeni računovodstvenih politika prilikom sastavljanja financijskih izvještaja odnose se na obračun amortizacije dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine, umanjenje vrijednosti imovine, ispravak vrijednosti zaliha, ispravak vrijednosti potraživanja i rezerviranja, te objavu potencijalnih obveza.

2.3. Priznavanje prihoda i rashoda

Prihodi Društva nastaju i utvrđuju se:

- priznavanjem prihoda od pružanja usluga,
- priznavanjem prihoda od prodaje proizvoda (AIP, VFR itd.),
- priznavanjem prihoda od kamata,
- priznavanjem prihoda od prodaje imovine,
- priznavanjem prihoda od poslovnog najma,
- priznavanjem prihoda od financijskih dobitaka,
- priznavanjem ostalih prihoda (tenderi, viškovi i dr.).

Prihodi od prodaje robe i usluga priznaju se u trenutku isporuke robe i prijenosa značajnih rizika i koristi na kupca odnosno u slučaju usluga priznat će se prema stupnju dovršenosti i uz uvjet da se vrijednost može pouzdano procijeniti. Najznačajniji dio prihoda iz osnovne djelatnosti jesu prihodi od rutnih i terminalnih naknada koje se obračunavaju, fakturiraju i naplaćuju korištenjem Eurocontrolovog sustava rutnih naknada. Trenutak pružanja usluge jest datum na koji korisnik zračnog prostora tijekom leta od strane Društva prima usluge u zračnoj plovidbi (ATM, CNS, AIS i MET).

Prihodi od kamata obračunavaju se na temelju nepodmirenog potraživanja i po primjenjivim kamatnim stopama. Kamate se priznaju u prihode razmjerno vremenu, vrijednosti glavnice i ugovorenoj ili propisanoj stopi, prema ugovoru, kada su poznati svi potrebni elementi za obračun te se uključuju u prihod tijekom razdoblja u kojima uzrokuju prihod.

Prihodi od prodaje imovine priznaju se u skladu s odredbama kupoprodajnog ugovora i ispostavljenog računa kao i prihodi od poslovnog (operativnog) najma.

Prihodi od financijskih dobitaka priznaju se kao pozitivne tečajne razlike s osnove potraživanja iz inozemstva, te pozitivnih tečajnih razlika iz stanja deviza na računima i u blagajni.

Rashodi su smanjenje ekonomskih koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza. U politici priznavanja rashoda Društvo se pridržava sljedećih kriterija: rashodi imaju za posljedicu smanjenje imovine ili povećanje obveza što je moguće izmjeriti ili procijeniti; kada se očekuje ostvarenje prihoda u sljedećim obračunskim razdobljima, rashodi se priznaju postupkom razumne alokacije na obračunska razdoblja, te se rashod odmah priznaje u obračunskom razdoblju kada izdatak ne ostvaruje buduće ekonomske koristi ili nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija u bilanci.

2.4. Troškovi posudbe

Troškovi posudbe terete dobit ili gubitak u razdoblju u kojem su nastali ili se kapitaliziraju kada su ispunjeni uvjeti sukladno MRS-u 23.

2.5. Transakcije u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama početno se preračunavaju u hrvatske kune primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke ("HNB") na datum transakcije, odnosno kada je riječ o plaćanju onda se bilježi po tečaju na datum plaćanja, dok se u slučaju bilježenja poslovne promjene temeljem računa dobavljača ili izlaznog računa kupcu isti bilježi po tečaju na datum računa. Novčana sredstva, potraživanja i obveze iskazani u stranim valutama naknadno se preračunavaju po tečajevima na datum bilance. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u dobit ili gubitak za tekuću godinu.

Na dan 31. prosinca 2016. godine tečaj za 1 EUR iznosio je 7,56 kuna (31. prosinca 2015. godine: 7,64 kune).

2.6. Porez na dobit

Obveza poreza na dobit za tekuću godinu utvrđuje se na temelju rezultata ostvarenog u toj godini, usklađenog za iznose koji ne ulaze u poreznu osnovicu i porezno nepriznate troškove (70% troškova reprezentacije, 30% troškova korištenja osobnih vozila i dr.). Porez na dobit obračunava se primjenom poreznih stopa koje su bile na snazi na datum bilance.

U smislu obračuna poreza na dobit javljaju se i privremene porezne razlike kao razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine ili obveze u bilanci i njihove porezne osnovice. S obzirom na utjecaj na poreznu osnovicu u budućim razdobljima, privremene razlike mogu biti: odbitne - umanjit će porezni rashod tekućeg razdoblja, a njihov učinak je odgođena porezna imovina ili oporezive - bit će oporezive u budućim razdobljima, a njihov učinak je odgođena porezna obveza.

Na dan 31.12.2016. provedeno je svođenje vrijednosti odgođene porezne imovine na vrijednost koja odražava smanjenje nominalne stope poreza na dobit sa 20% na 18% sukladno Zakonu o porezu na dobit (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16).

2.7. Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina početno je iskazana po trošku nabave koji uključuje kupovnu cijenu, uključujući uvozne pristojbe i nepovratne poreze nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata, kao i sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju imovine na mjesto i u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Dugotrajna nematerijalna i materijalna imovina priznaje se ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini kroz period duži od jedne godine pritjecati u Društvo te ako se trošak nabave imovine može pouzdano utvrditi.

Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje po njezinu trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene, te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali. Naknadni izdatak za nematerijalnu imovinu nakon kupnje ili dovršenja priznaje se kao povećanje vrijednosti nematerijalne imovine ako se produžuje vijek uporabe i poboljšava kvaliteta usluge. Naknadni troškovi dugotrajne materijalne imovine povećavaju vrijednosti imovine ili se priznaju kao zasebna imovina. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili prodaje imovine iskazuju se u dobiti ili gubitku u razdoblju u kojem su nastali.

Amortizacija imovine započinje u mjesecu nakon mjeseca u kojem je imovina spremna za uporabu. Amortizacija imovine prestaje kada se sredstvo proda, rashoduje, uništi ili na neki drugi način otuđi. Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave svakog pojedinačnog sredstva, izuzev zemljišta i dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine u pripremi, otpisuje sukladno amortizacijskoj stopi koja odgovara procijenjenom vijeku uporabe sredstva, primjenom pravocrtne metode, kako slijedi:

	Stopa amortizacije 2016.	Stopa amortizacije 2015.
1. Nematerijalna imovina		
1.1. Imovina za administrativnu podršku	25%	25%
1.2. Imovina za operativno sistemsku podršku	14,28%	14,28%
2. Materijalna imovina-nekretnine		
2.1. Građevinski objekti (zgrade, objekti i dizala)	5%	5%
2.2. Ostali građevinski objekti (betonske, metalne i drvene konstrukcije, dalekovodi, cjevovodi, kabelaške kanalizacije, kablovi, ograde i ostalo)	10%	10%
3. Materijalna imovina-oprema		
3.1. Poslovni inventar		
3.1.1. Strojevi, alati, uređaji, instrumenti, klima komore, agregati, energetska postrojenja i ostali poslovni inventar-za administrativnu podršku	25%	25%
3.1.2. Strojevi, alati, uređaji, instrumenti, klima komore, agregati, energetska postrojenja i ostali poslovni inventar-za operativno sistemsku podršku	14,28%	14,28%
3.2. Uredska, računalna i druga oprema		
3.2. 1. Uredska, informatička, računalna, telekomunikacijska i radio komunikacijska, navigacijska, meteorološka i druga oprema-za administrativnu podršku	25%	25%
3.2. 2. Uredska, informatička, računalna, telekomunikacijska i radio komunikacijska, navigacijska, meteorološka i druga oprema-za operativno sistemsku podršku	14,28%	14,28%
3.3. Transportna imovina (osobna i teretna vozila te ostala transportna sredstva)	20%	20%
3.4. Namještaj i konzole	14,28%	14,28%
4. Ostala nespomenuta materijalna imovina		
4.1. Imovina za administrativnu podršku	20%	20%
4.2. Imovina za operativno sistemsku podršku	12,5%	12,5%

2.8. Financijska imovina

Dugotrajna financijska imovina predstavlja ulaganje novca, stvari i ustupanje prava s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje u razdoblju dužem od jedne godine, dok se kod kratkotrajne financijske imovine očekuje vraćanje najduže do jedne godine. Kratkotrajna i dugotrajna financijska imovina iskazana u inozemnoj valuti iskazuje se u kunama preračunatim po srednjem tečaju HNB-a na zadnji dan izvještajnog razdoblja. Dugotrajnu financijsku imovinu Društva čini 1/6 udjela u temeljnom kapitalu društva FAB CE Aviation Services Ltd (dalje FCE) te ulog Društva u kapitalne pričuve društva FCE. Sjedište društva FCE je u Zgornjem Brniku u Republici Sloveniji.

2.9. Zalihe

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara se iskazuju po stvarnim troškovima nabave uvećano za zavisne troškove nastale dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom FIFO metode.

Rezervni dijelovi koji se odnose na tekuće održavanje vrednuju se kao sirovine i materijal. Zalihe rezervnih dijelova na zalihama dulje od jedne godine vrijednosno se usklađuju.

Rezervni dijelovi koji se odnose na specifične dijelove pojedinih postrojenja i opreme i koji se mogu koristiti samo za pojedinu imovinu priznaju se kao dugotrajna imovina i amortiziraju u vijeku upotrebe kao i ta imovina.

Sitan inventar je imovina koja se ne troši jednokratno, te vijek trajanja može biti i dulji od godine dana od trenutka davanja u uporabu, te se otpisuje na teret troškova prilikom davanja u uporabu primjenom metode jednokratnog otpisa, te se vodi na zasebnim zaduženjima.

Smanjivanje vrijednosti zaliha obavlja se pri godišnjem popisu kad nastanu oštećenja ili bilo koje druge okolnosti koje umanjuju dosadašnju vrijednost zaliha iskazanih u poslovnim knjigama.

2.10. Kratkotrajna i dugotrajna potraživanja

Kratkotrajna potraživanja su potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih osoba, čiji je rok dospijeca kraći od jedne godine i iskazuje se u poslovnim knjigama na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podataka o njegovoj vrijednosti.

Kratkotrajna potraživanja vrijednosno se usklađuju kad se za pojedinu vrstu potraživanja ocijeni da je naplata neizvjesna ili okolnosti upućuju na nemogućnost naplate. Na svaki datum bilance procjenjuje se postoji li objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti pojedinog potraživanja. Privremeno vrijednosno usklađenje se obavlja na temelju podnesene tužbe, stečaja kupca i prema procjeni naplativosti potraživanja, dok se potraživanja trajno otpisuju u slučaju izgubljenog spora, nemogućnosti naplate iz stečajne mase kupca i zastare. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja će se umanjiti direktno ili upotrebom odvojenog konta ispravka vrijednosti. Iznos gubitka se priznaje na teret dobiti ili gubitka za tekuću godinu.

Dugotrajna potraživanja su potraživanja s osnove prodaje imovine i usluga uz odgođeno plaćanje na rok duži od jedne godine, kao i druga potraživanja iz poslovnih odnosa s rokom dospijeca dužim od jedne godine. Dugotrajna potraživanja se vrijednosno usklađuju po saznanju o nemogućnosti naplate dijela ili cijelog potraživanja.

2.11. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalentni obuhvaćaju gotovinu, depozite po viđenju kod banaka i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće. Novčana imovina koja se nalazi na računima banaka i blagajnama Društva iskazuje se u nominalnoj vrijednosti, izraženoj hrvatskom valutnom jedinicom. Računi u bankama i blagajnama koji glase na inozemna sredstva plaćanja prikazuju se u hrvatskim valutnim jedinicama prema srednjem tečaju HNB-a na zadnji dan izvještajnog razdoblja.

2.12. Umanjenja

Društvo kontinuirano provjerava knjigovodstvene iznose svoje imovine kako bi se utvrdilo postoje li naznake da na izvještajni datum bilance stanja postoje okolnosti koje sugeriraju da je došlo do gubitaka u vrijednosti imovine uslijed umanjenja vrijednosti. Ukoliko takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje se do nadoknadivog iznosa.

Gubitak od umanjenja imovine priznaje se kao rashod u računu dobiti i gubitka.

2.13. Financijski instrumenti

Financijski instrumenti razvrstavaju se kao imovina i obveze ili glavnica u skladu sa suštinom ugovornog aranžmana. Kamate, dividende, dobici i gubici koji se odnose na financijski instrument razvrstan kao imovina ili obveza iskazuje se kao prihod ili rashod kada su nastali.

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u bilanci Društva kad je Društvo postalo stranom ugovora o financijskom instrumentu.

Obveze se iskazuju u nominalnom iznosu.

Ulaganja se priznaju na datum trgovanja i početno se mjere po trošku koji uključuje trošak transakcije.

Bankarski krediti na koje se obračunavaju kamate, kao i prekoračenja, iskazuju se u iznosima primljenih sredstava, odnosno odobrenih prekoračenja.

2.14. Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje onda i samo onda ako Društvo ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima i ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance i usklađuju prema posljednje dostupnim pretpostavkama i povezanim procjenama.

Rezerviranja za buduće rizike i očekivane odljeve ekonomskih koristi Društvo provodi po naslovu troškova otpremnina i nagrada zaposlenicima za dugogodišnje zaposlenje (redovite jubilarne nagrade) sukladno MRS-u 19 i odredbama važećeg Kolektivnog ugovora Društva, nadalje, za troškove neiskorištenih godišnjih odmora i troškove postojećih sudskih sporova.

Rezerviranje troškova nagrada zaposlenicima za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje (redovite jubilarne nagrade i otpremnine) utvrđeno je kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu koja odgovara očekivanom prinosu na dugoročne obveznice RH izdane u kunama po prosječnoj cijeni za prosinac 2016 te sukladno odredbama važećeg Kolektivnog ugovora Društva.

2.15. Kratkoročne i dugoročne obveze

Obveza je sadašnja obveza proizašla iz prošlih događanja za čije se podmirenje očekuje odljev resursa. Dugoročnim obvezama smatraju se one čiji je rok dospijeća duži od jedne godine. Kratkoročna obveza je sadašnja obveza koja ispunjava jedan od kriterija: očekuje se da će se podmiriti u redovnom tijeku poslovnog ciklusa i dospijeva u roku unutar dvanaest mjeseci poslije datuma bilance.

2.16. Događaji nakon datuma bilance

Događaji nakon datuma bilance koji pružaju dodatne informacije o položaju Društva na datum bilance (događaji koji imaju za učinak usklađenja) priznaju se u financijskim izvještajima. Oni događaji koji nemaju za posljedicu usklađenja, objavljeni su u bilješkama uz financijske izvještaje ako su od materijalnog značaja.

2.17. Usporedne informacije

Tamo gdje je bilo potrebno, usporedni podaci su reklasificirani kako bi se postigla dosljednost u prikazivanju podataka s podacima tekuće financijske godine i ostalim podacima. Reklasifikacija je provedena u prezentaciji izvještaja o novčanim tokovima.

3. PRIHODI OD PRODAJE

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Prihod od prodaje u zemlji	42.832.079	39.186.224
Prihod od prodaje u inozemstvu	689.663.374	677.610.139
Ukupno	<u>732.495.453</u>	<u>716.796.363</u>

Prihod od prodaje u inozemstvu čini 94% prihoda od prodaje Društva, dok prihod od prodaje u zemlji čini 6%. Ostvareni prihod odnosi se na naknade za uporabu uređaja i usluga Društva u prostoru nadležnosti Društva. Prihodi od osnovne djelatnosti iznose 728.565.250 kn, od toga prihodi od rutnih naknada RH u iznosu od 592.866.775 kn, prihodi od terminalnih naknada u iznosu od 85.271.494 kn i prihodi od rutnih naknada (BiH) u iznosu od 50.426.981 kn. Ostali prihodi od prodaje iznose 3.930.203 kn.

4. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Prihod od ukidanja rezerviranja	11.805.484	53.081.051
Prihodi od potpora - EU fondovi	3.923.297	1.195.633
Prihod od ukidanja vrij.uskl.potraživanja	1.074.675	-
Prihod od vrij. uskl. zaliha -nekurentna	-	1.332.026
Prihod od prodaje dugotrajne imovine	63.108	77.349
Prihod od refundacija i nadoknada	175.283	191.314
Prihod od naknade šteta	30.916	82.158
Prihodi od najmova	71.069	71.069
Ostali prihodi	1.316.882	462.467
Ukupno	<u>18.460.714</u>	<u>56.493.067</u>

Prihodi od ukidanja rezerviranja u 2016. sastoje se od ukidanja rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore radnika iz prethodne godine u iznosu od 11.110.984 kn i od ukidanja rezerviranja po započetim sudskim sporovima u iznosu od 694.500 kn.

Prihodi po naslovu potpora (EU fondovi) u iznosu od 3.923.297 kn predstavljaju onaj dio sredstava odgođenog prihoda (sredstava primljenog sufinanciranja po naslovu projekata za koje je Društvo apliciralo u cilju korištenja EU fondova) koji je tijekom 2016. priznat kao prihod sukladno MRS-u 20 - Državne potpore.

Iznos od 1.074.675 kn predstavlja prihod od ranije vrijednosno usklađenih potraživanja koja su do datuma bilance naplaćena ili se sukladno posljednjim informacijama i aktivnostima koja u ime Društva provodi Euocontrol, očekuje da će tijekom 2017. biti naplaćena.

Na povećanje ostalih prihoda najvećim dijelom je utjecala nadoknada troškova školovanja Društvu kao i vrijednost zaračunatih ugovornih kazni.

5. TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Trošak sirovina i materijala	1.930.268	2.107.792
Trošak rezervnih dijelova	1.569.293	3.183.810
Trošak sitnog inventara	512.183	731.034
Trošak energije	4.903.171	5.093.752
Ukupno	<u>8.914.915</u>	<u>11.116.388</u>

Troškovi sirovina i materijala u iznosu od 1.930.268 kn odnose se na utrošeni uredski materijal, HTZ opremu, sredstva za čišćenje i ostali materijal.

Troškovi rezervnih dijelova u iznosu od 1.569.293 kn odnose se na redovno i izvanredno održavanje opreme i uređaja.

Troškovi energije u iznosu od 4.903.171 kn sastoje se od troškova električne energije, troškova grijanja i troškova goriva za sva službena vozila Društva.

6. OSTALI VANJSKI TROŠKOVI

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Usluge telefona, pošte i prijevoza	15.001.349	15.559.485
Usluge održavanja (servisne usluge)	18.731.865	18.477.485
Usluge najma i zakupnina	2.094.531	1.977.398
Intelektualne i osobne usluge	8.048.751	5.963.343
Komunalne usluge	1.421.777	1.241.330
Ostali vanjski troškovi	5.112.413	5.856.824
Ukupno	<u>50.410.686</u>	<u>49.075.865</u>

U ukupnim troškovima telefona, pošte i prijevoza najznačajniju stavku čine troškovi zakupa domaćih vodova u iznosu 4.637.917 kn, međunarodnih vodova u iznosu od 1.269.396 kn, izdaci za usluge prijenosa podataka-DATA usluge u iznosu od 1.901.883 kn te usluge organiziranog prijevoza u iznosu od 3.221.489 kn. Ostali troškovi se odnose na prijevozne usluge u tuzemstvu i inozemstvu, poštanske i ostale usluge.

Najznačajniju stavku u uslugama održavanja čine troškovi usluga održavanja opreme u iznosu od 5.962.204 kn (održavanje TK sustava, tel. centrala, održavanje sustava-FAMA i dr., umjeravanje instrumenata, servisi vatrogasnih aparata, popravci opreme) i troškovi usluga održavanja softvera u iznosu od 5.510.091 kn (AIDB, ARES, Imperios, SW za održavanje dozvola i dr.), a ostalo se odnosi na usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata i opreme, usluge čišćenja, zaštitarske i ostale usluge.

Intelektualne i osobne usluga odnose se na:

- konzultantske usluge u iznosu od 1.060.704 kn (2015.: 923.281 kn; podrška FAB CE aktivnostima, podrška uspostavi ERP-a, podrška izradi dizajna CIS arhitekture tj. povezivanja operativnih sustava u kibernetском prostoru),
- usluge izrade studije FRA koncepta u iznosu od 1.774.291 kn,
- intelektualne usluge za postizanje specifičnih FAB CE ciljeva kroz povezane PM, PMO i PSO aktivnosti u iznosu od 1.342.098 kn (2015.: 264.183 kn),
- intelektualne usluge podrške radu i upravljanju COOPANS aktivnostima i projektima (CMO, JHMI) u iznosu od 1.225.214 (2015.: 1.956.009 kn),
- usluge za sudjelovanje u radu Jedinice za upravljanje zračnim prostorom (AMC) u iznosu od 978.162 (2015.: 1.115.454 kn) te ostale intelektualne usluge u iznosu 1.598.282 kn; (2015.: 1.647.916 kn).

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	2016.	2015.
	u kn	u kn
Neto plaće i nadnice	202.948.059	199.685.449
Doprinos MIO I. i II. stup	58.774.995	58.167.608
Porez i prirez na dohodak	93.287.965	93.660.544
Doprinosi na plaće	76.363.132	75.531.113
Ukupno	431.374.151	427.044.714

Neto plaće u iznosu **202.948.059 kn** (2015. u iznosu od **199.685.449 kn**) sadrže i neto primanja Uprave Društva koja se sastoje od plaća u iznosu od 232.968 kn (2015. u iznosu od 229.293 kn), neto iznos otpremnina u iznosu od 41.290 kn (2015. u iznosu od 6.170.378 kn te neto plaće u naravi u iznosu od 343.492 kn (2015. u iznosu od 323.646 kn).

8. AMORTIZACIJA

	2016.	2015.
	u kn	u kn
Amortizacija nematerijalne imovine	44.836.304	42.164.336
Amortizacija materijalne imovine	60.196.801	59.607.694
Ukupno	105.033.105	101.772.030

Troškovi amortizacije u 2016. godini veći su za 3.261.075 kn u odnosu na 2015. godinu. Na povećanje troškova amortizacije u 2016. godini najviše su utjecale nadogradnje CroATMS/COOPANS sustava (B 2.6.2 i B 3.1) puštene u operativni rad tijekom prosinca 2015. godine i svibnja 2016. godine.

9. OSTALI TROŠKOVI

	2016.	2015.
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
Troškovi obuke i izobrazbe	9.556.007	7.436.410
Troškovi prava korištenja licence i radijske frekvencije	4.907.734	4.547.326
Nadoknade troškova zaposlenima, darovi i potpore	6.761.522	6.666.056
Premije osiguranja	5.674.668	5.432.384
Dnevnice za službena putovanja i putni troškovi	2.851.081	2.976.569
Doprinosi, članarine i slična davanja	1.989.663	2.159.874
Bankovne usluge i troškovi platnog prometa	338.460	462.569
Nadoknade članovima Nadzornog odbora (bruto)	271.231	325.240
Drugi opći troškovi	2.993.024	1.806.883
Ukupno	<u>35.343.390</u>	<u>31.813.311</u>

Troškovi obuke i izobrazbe su povećani za 2.119.597 kn zbog zapošljavanja većeg broja kandidata za školovanje i osposobljavanje za radna mjesta kontrolora zračnog prometa.

Najznačajniji udio u trošku prava korištenja licence i radijske frekvencije predstavljaju troškovi najma licenci Microsoft programske opreme u iznosu od 2.142.644 kn te troškovi prava korištenja meteoroloških podataka u iznosu od 1.998.560 kn.

Premije osiguranja u iznosu od 5.674.668 kn obuhvaćaju isplatu otpremnine u DMO III stup AZ FOND, osiguranje službenih vozila, osiguranje imovine, osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja te osiguranje od odgovornosti.

Pod druge opće troškove ubrajaju se troškovi liječničkih pregleda zaposlenika, troškovi prijema novih kandidata, troškovi zdravstvenog zbrinjavanja stresa kontrolora zračnog prometa, troškovi reprezentacije, troškovi najma i ostali troškovi. Najveći udio u porastu ostalih općih troškova čine troškovi po Ugovoru o uslugama zdravstvenog programa prevencije i zbrinjavanja stresa za kontrolore zračnog prometa u iznosu od 1.955.718 kn (2015.: 670.486 kn).

10. VRIJEDNOSNA USKLAĐENJA

	2016.	2015.
	<u>u kn</u>	<u>u kn</u>
Vrijednosno usklađenje kratkotrajnih potraživanja	491.643	826.991
Vrijednosno usklađenje zaliha	82.491	-
Ukupno	<u>574.134</u>	<u>826.991</u>

Vrijednosno su usklađena kratkotrajna potraživanja zbog neizvjesnosti naplate i okolnosti koja upućuju na sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 491.643 kn (Limitless Airways d.o.o. i Telvent Netherlands B.V).

11. REZERVIRANJA

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Troškovi rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade	17.196.856	70.503.294
Troškovi dug. rez. za gubitke po započetim sud. sporovima	50.000	719.000
Troškovi rezerviranja za neiskorišteni godišnji odmor	11.563.207	11.110.984
Ukupno	28.810.063	82.333.278

Na temelju kriterija iz novog Kolektivnog ugovora koji je u primjeni od 1. listopada 2015. godine ovlaštenu aktuar je izvršio obračun rezerviranja za otpremnine radnika u iznosu od 15.924.120 kn i rezerviranja za jubilarne nagrade u iznosu od 1.272.736 kn. S obzirom na početno iskazana stanja rezerviranja na dan 1.1.2016. knjižena je razlika troška za 2016., koji predstavljaju privremeni porezno nepriznati rashod.

Iznos od 50.000 kn predstavlja iznos dugoročnog rezerviranja sredstava za troškove po započetim sudskim sporovima, temeljem procjene rizika i mišljenja odvjetnika koji Društvo zastupaju u sudskim sporovima.

12. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Otpis nenaplaćenih potraživanja	896.315	2.487.822
Otpis dugotrajne imovine	241.891	73.946
Otpis zaliha	116.654	51.847
Manjkovi	170.689	159.620
Drugi poslovni rashodi	259.507	334.328
Naknadno utvrđeni troškovi poslovanja	2.214.200	2.555.623
Ukupno	3.899.256	5.663.186

Temeljem izvješća i usklađenja otvorenih salda s evidencijama Eurocontrola, a sukladno mišljenju Ministarstva financija - Porezne uprave u pogledu poreznog tretmana ovih troškova, porezno priznat trošak otpisa nenaplaćenih potraživanja dominantno se odnosi na otpis potraživanja za pružene usluge u zračnoj plovidbi u iznosu od 892.686 kn, a odnosi se na otpis potraživanja za obavljene rutne usluge u RH i BiH te pripadajuće kamate.

Manjkovi uključuju utrošene namirnice i neprodane menije u internom restoranu sukladno internim aktima i na način propisan Odlukom HGK.

Drugi poslovni rashodi su povećani najviše zbog porezno priznatih darovanja u iznosu od 91.726 kn (2015.: 59.376 kn) i novčanih pomoći za zdravstvene potrebe sukladno čl. 73 Kolektivnog ugovora u iznosu od 127.613 kn (2015.: 20.748 kn).

Najveću stavku u naknadno utvrđenim troškovima poslovanja u iznosu od 2.203.155 kn predstavlja iznos po Poreznom rješenju i Poreznoj nagodbi prema informaciji o visini novoutvrđenih obveza u Poreznom nadzoru poreza na dohodak i doprinosa za razdoblje 01.01.2011.-29.02.2012.

13. FINANCIJSKI PRIHODI

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Prihod od kamata	2.638.849	3.905.656
Prihod od tečajnih razlika	<u>3.789.183</u>	<u>1.791.341</u>
Ukupno	<u>6.428.032</u>	<u>5.696.997</u>

Prihodi od kamata odnose se na prihode od oročenih sredstava kod Zagrebačke banke d.d., Zagreb (vidi Bilješku 25)., kamata po viđenju i kamata na zakašnjela plaćanja za potraživanja na temelju Izvješća Eurocontrola.

Prihod od tečajnih razlika u iznosu od 3.789.183 kn rezultat je promjene u vrijednosti tečaja u odnosu na salda imovine odnosno obveza Društva nominiranih u stranoj valuti.

14. FINANCIJSKI RASHODI

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Rashod od kamata	3.975.106	5.526.160
Rashod od tečajnih razlika	<u>3.493.321</u>	<u>2.540.292</u>
Ukupno	<u>7.468.427</u>	<u>8.066.452</u>

Rashodi od kamata odnose se na:

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Kamate na kredite - EIB	1.191.975	1.743.637
Kamate na kredite - EBRD-42754	2.652.772	3.533.390
Kamate na neiskorišteni iznos kredita - EBRD-42754	48.794	109.130
Kamate-ostalo	<u>81.565</u>	<u>140.003</u>
Ukupno	<u>3.975.106</u>	<u>5.526.160</u>

15. POREZ NA DOBIT

15.1. Svođenje računovodstvene dobiti na oporezivu dobit obavljeno je kako slijedi:

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
	u kn	u kn
Računovodstvena dobit (dobit prije oporezivanja)	85.556.072	61.274.211
Porezno nepriznati rashodi	18.663.609	74.716.479
Porezne olakšice	(29.972.396)	(22.171.358)
Porezna osnovica	<u>74.247.285</u>	<u>113.819.332</u>
Obveza za porez na dobit po stopi od 20%	14.849.457	22.763.866
Smanjenje / (Povećanje) odgođene porezne imovine	1.733.659	(10.129.660)
Porez na dobit	<u>16.583.116</u>	<u>12.634.206</u>

Nominalna stopa poreza na dobit za 2015. i 2016. bila je 20%.

U svrhu izračuna osnovice poreza na dobit polazilo se od računovodstvene dobiti kao polazne osnovice koja je uvećana za sjedeće stavke:

- 70% troškova reprezentacije u iznosu od 317.487 kn, 30% troškova za osobni prijevoz radnika u iznosu od 369.652 kn te ostala povećanja u iznosu od 205.480 kn,
- vrijednosno usklađenje i otpis potraživanja u iznosu od 491.643 kn,
- vrijednosno usklađenja zaliha u iznosu od 82.491 kn te
- troškovi rezerviranja u iznosu od 17.196.856 kn.

Osim toga, provedeno je i umanjeње porezne osnovica za stavke kao što je državna potpora za obrazovanje i izobrazbu u iznosu od 3.506.801 kn te nerealizirane dobitke i ostale rashode u iznosu od 26.465.595 kn.

Iznos od 14.849.457 kn predstavlja obvezu poreza na dobit („tekući porez“), dok iznos od 1.733.659 kn predstavlja neto smanjenje salda odgođene porezne imovine.

Efektivna stopa poreza na dobit u 2016. bila je 19,4%. (2015.: 20,6%)

16. DUGOTRAJNA NEMATERIJALNA IMOVINA

u kn	Koncesije, patenti, licencije, softver i ostala prava	Imovina u pripremi	Predujmovi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
31. prosinca 2015.	500.489.133	6.730.369	4.795.373	512.014.875
Povećanja	11.546.856	25.026.238	5.997.829	42.570.923
Prijenos	2.908.572	(14.455.428)	(3.844.422)	(15.391.278)
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	(173.805.997)	-	-	(173.805.997)
31. prosinca 2016.	341.138.564	17.301.179	6.948.780	365.388.523
Ispravak vrijednosti				
31. prosinca 2015.	272.670.739	-	-	272.670.739
Amortizacija 2016	44.836.304	-	-	44.836.304
Prodaja, rashodovanje i vrij. uskl.	(173.679.887)	-	-	(173.679.887)
31. prosinca 2016.	143.827.156	-	-	143.827.156
Neto knjigovodstvena vrijednost				
31. prosinca 2016.	197.311.408	17.301.179	6.948.780	221.561.367
31. prosinca 2015.	227.818.394	6.730.369	4.795.373	239.344.136

Nematerijalna imovina u pripremi u iznosu od 17.301.179 kn sastoji se od :

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-01	Projekt nadogradnje ATM sustava	16.011.190
P-DO-02	Projekti DATA-COM domene	1.228.006
P-2016-05	Pojedinačna nabava-računalni programi	61.983
Ukupno		17.301.179

Projekt nadogradnje CroATMS-a/COOPANS (nadogradnje ATM sustava), financiran je iz vlastitih sredstava Društva tijekom 2016.

17. DUGOTRAJNA MATERIJALNA IMOVINA

u kn	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski inventar i transportna sredstva	Imovina u pripremi	Predujmovi	Ukupno
Nabavna vrijednost							
31. prosinca 2015.	48.649.949	269.512.823	492.369.764	45.406.952	34.233.133	4.381.060	894.553.681
Povećanja	-	4.193.455	27.915.997	6.413.534	33.528.980	3.495.104	75.547.070
Prijenos	-	1.582.902	8.308.720	574.986	(48.989.594)	(3.933.915)	(42.456.901)
Prodaja, rashodovanje i vrijednosno usklađenje	-	(1.349.673)	(78.357.452)	(960.256)	-	-	(80.667.381)
31. prosinca 2016.	48.649.949	273.939.507	450.237.029	51.435.216	18.772.519	3.942.249	846.976.469
Ispravak vrijednosti							
31. prosinca 2015.	-	180.539.886	381.194.669	33.795.298	-	-	595.529.853
Amortizacija za 2016.	-	14.702.790	41.891.311	3.602.700	-	-	60.196.801
Prodaja, rashodovanje i vrijednosno usklađenje	-	(1.294.554)	(78.309.979)	(947.066)	-	-	(80.551.599)
31. prosinca 2016.	-	193.948.122	344.776.001	36.450.932	-	-	575.175.055
Neto knjigovodstvena vrijednost							
31. prosinca 2016.	48.649.949	79.991.385	105.461.028	14.984.284	18.772.519	3.942.249	271.801.414
31. prosinca 2015.	48.649.949	88.972.937	111.175.095	11.611.654	34.233.133	4.381.060	299.023.828

17.1. Postupak utvrđivanja i registriranja prava vlasništva nad nekretninama evidentiranim u poslovnim knjigama nije u cijelosti riješen. Rješavanje imovinsko pravnih pitanja je u tijeku.

HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica
 BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
 za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. - nastavak

Nekretnine u pripremi:

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-04	Projekti NAV domene	512.279
P-DO-06	Projekti AWOS/MET domene	18.000
P-DO-07	Projekti rekonstrukcije građevina i infrastrukture	6.528.555
P-2007-01	Pr. izgradnje prijenosne mreže mikrovalnih linkova HKZP-a	640.857
P-2014-07	Projekt nadogradnje, zamjene i izgradnje VAMS sustava	3.600
P-2014-14	Projekt povećanja stupnja sigurnosti i zaštite objekata	36.103
P-2016-02	HKZP	204.572
	Ostala investicijska ulaganja	
	Ukupno	7.943.966

Materijalna imovina u pripremi:

Oznaka projekta	Naziv projekta	Vrijednost Kn
P-DO-01	Projekt nadogradnje ATM sustava	1.153.928
P-DO-02	Projekti DATA-COM domene	4.765.340
P-DO-03	Projekti VOICE-COM domene	20.000
P-DO-04	Projekti NAV domene	1.040.848
P-DO-06	Projekti AWOS/MET domene	34.995
P-DO-09	Projekti MET-ATM domene	6.000
P-2007-01	Pr. izgradnje prijenosne mreže mikrovalnih linkova HKZP-a	98.065
P-2004-12	Proj. jedinstv.nadzora i upravljanja uređ. i sustavima	148.515
P-2011-02	Projekt fleksibilnog korištenja zračnog prostora	32.104
P-2014-07	Projekt nadogradnje, zamjene i izgradnje VAMS sustava	165.767
P-2016-01	Uvođenje sustava za informiranje operativnog osoblja	574.230
P-2016-02	(CroVIBE)	594.387
P-2016-03	Ostala investicijska ulaganja	1.555.072
P-2016-06	Računalna oprema opće namjene	112.788
	Uredski namještaj	
P-2016-09	Instrumenti i alati	6.503
P-2016-11	Meteo oprema	59.990
P-2016-12	Ostala dugotrajna imovina	460.021
	Ukupno	10.828.553

18. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	u kn	u kn
Sudjelujući interesi (udjeli)	120.924	45.810
Ukupno	120.924	45.810

Kao što je navedeno u bilješci 2.8. u 2014. godini osnovano je društvo FAB CE Aviation Services Ltd., Slovenija (FAB CE-Functional Airspace Block Central Europe), u čijem temeljnom kapitalu (u iznosu od 36.000 EUR) Društvo drži 1/6 poslovnog udjela u iznosu od 45.347 kn što predstavlja protuvrijednost 6.000 EUR na dan 31. prosinca 2016. Razlika do 120.924 kn predstavlja ulaganje u kapitalne pričuve. Sjedište ovog društva je u Zgornjem Brniku u Republici Sloveniji. Glavna djelatnost društva je poslovno i drugo poduzetničko savjetovanje.

19. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	u kn	u kn
Odgođena porezna imovina - NKV imovine	53.450	4.879.212
Odgođena porezna imovina - vrij.uskl.potraživanja	88.496	-
Odgođena porezna imovina -dug. rez. za mirovine-MRS 19	17.385.151	14.347.144
Odgođena porezna imovina -po zateznim kamatama (sudski spor)	-	34.400
Ukupno	17.527.097	19.260.756

Iznos od 17.527.097 kn predstavlja odgođenu poreznu imovinu nastalu temeljem privremenih razlika koje su nastale kao rezultat obračunatih troškova rezerviranja za mirovine i jubilarne nagrade radnika prema čl. 11. Zakona o porezu na dobit, u iznosu od 17.385.151 kn, kao i temeljem privremenih razlika nastalih kao rezultat troškova otpisa dugotrajne imovine u iznosu od 53.450 kn, prema čl. 17. istog Zakona, te vrijednosnog usklađenja potraživanja u iznosu od 88.496 kn.

20. ZALIHE

	<u>31. prosinca 2016.</u>	<u>31. prosinca 2015.</u>
	u kn	u kn
Sirovine i materijal	412.500	388.076
Rezervni dijelovi	11.722.654	12.784.222
Sitan inventar na zalihi	456.810	395.446
Predujmovi za zalihe	2.719	-
Minus: ispravak vrijednosti zaliha	<u>(10.540.453)</u>	<u>(11.312.034)</u>
Ukupno	<u>2.054.230</u>	<u>2.255.710</u>

Zalihe rezervnog materijala su vrijednosno najznačajnija komponenta zaliha Društva što proizlazi iz specifičnosti industrije u kojoj Društvo posluje temeljem čega je u obvezi kontinuirano raspolagati potrebnom sofisticiranom opremom i tehnologijom izrazito specifične namjene.

21. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	<u>31. prosinca 2016.</u>	<u>31. prosinca 2015.</u>
	u kn	u kn
Kupci u zemlji	3.507.430	3.178.706
Kupci u inozemstvu	112.520.216	112.879.229
Minus: Ispravak vrijednosti	<u>(3.586.436)</u>	<u>(4.206.340)</u>
Ukupno	<u>112.441.210</u>	<u>111.851.595</u>

Najveći dio potraživanja od kupaca u inozemstvu odnose se na potraživanja od Eurocontrola za usluge preleta i to za:

	<u>31. prosinca 2016.</u>	<u>31. prosinca 2016.</u>
	kn	EUR
Rutne naknade RH	89.754.537	11.875.770
Terminalne naknade	11.537.503	1.526.572
Rutne naknade-BiH	10.215.886	1.351.703
Ukupno	<u>111.507.926</u>	<u>14.754.045</u>

Na temelju Izvješća i obračuna za sustav terminalnih naknada RH za godinu koja je završena 31.12.2016. oprihodovano je vrijednosno usklađeno potraživanje od Eurocontrola (terminal) u iznosu od 1.068.982 kn te vrijednosno usklađeno potraživanje kupca Limitless Airways d.o.o. te Telvent Netherlands B.V. (ukupno 491.643 kn). Na dan 31.12.2016. saldo vrijednosnog usklađenja potraživanja iznosi 3.586.436 kn i predstavlja kumulativ svih provedenih ispravaka vrijednosti do 31.12.2016.

22. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD ZAPOSLENIKA I ČLANOVA PODUZETNIKA

	31. prosinca 2016. u kn	31. prosinca 2015. u kn
Potraživanja od zaposlenih	418.604	51.121
Ukupno	418.604	51.121

Potraživanja od zaposlenih odnose se na potraživanja za gotovinu temeljem isplaćenih predujmova za službeni put, za plaću u naravi s osnove korištenja automobila radnika, potraživanja za prekoračenje troškova mobitela iznad dozvoljenog odobrenog limita te potraživanje temeljem Sporazuma o prestanku Ugovora o radu.

23. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA OD DRŽAVE I DRUGIH INSTITUCIJA

	31. prosinca 2016. u kn	31. prosinca 2015. u kn
Potraživanje za porez na dodanu vrijednost	2.653.984	1.491.823
Potraživanje za porez i prirez iz plaća	5.257	4.369
Potraživanje za porez na dodanu vrijednost - nepriznat u tekućoj godini	850.444	813.479
Potraživanje za nadoknade bolovanja od HZZO-a	75.666	29.078
Ostala potraživanja (više plaćeni doprinosi)	5.822	20.890
Potraživanja za više plaćeni predujam poreza na dobit	4.366.242	-
Potraživanja za više plaćenu članarinu TZ	36.724	-
Ukupno	7.994.139	2.359.639

Potraživanje za porez na dodanu vrijednost u iznosu od 2.653.984 kn čine potraživanja za 11. i 12. mjesec 2016., a naplaćena su u 2017.

Potraživanja za porez na dodanu vrijednost - nepriznat u tekućoj godini, odnosi se na račune po kojima su usluge, robe ili radovi pružene, isporučene ili priznate u 2016., a kojih će priznavanje poreza na dodanu vrijednost zbog dinamike fakturiranja uslijediti u 2017.

Potraživanja za nadoknade bolovanja od HZZO-a odnose se na potraživanja za nadoknade za redovna bolovanja te nadoknade s temelja ozljeda na radu.

Ostala potraživanja odnose se na više plaćene doprinose (MIO, beneficirani staž, zdravstveno osiguranje i druge doprinose vezane uz isplatu plaće).

24. KRATKOTRAJNA OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. prosinca 2016. u kn	31. prosinca 2015. u kn
Potraživanja za predujmove za usluge	213.060	200.470
Ostala kratkoročna potraživanja	42.065	21.769
Ukupno	255.125	222.239

Potraživanja za predujmove za usluge u najvećem dijelu odnose se na dani predujam HEP operateru distribucijskog sustava d.o.o., dobavljaču DIV d.o.o. temeljem Ugovora o sanaciji staklenih dijelova pročelja zgrade HKZP-a u te dobavljaču Skelin Mont. Ostala kratkoročna potraživanja čine potraživanja za PDV od Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo i Državne uprave za zaštitu i spašavanje te potraživanja za kamate.

25. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA

	31. prosinca 2016. u kn	31. prosinca 2015. u kn
Zagrebačka banka d.d., Zagreb (depozit 3-12 mj.)	227.727.001	214.493.028
Ostala financijska imovina	338.579	442.498
Ukupno	228.065.580	214.935.526

Iznos od 227.727.001 kn predstavlja devizna oročena sredstava s pripisanim kamatama na dan 31.12.2016., kod Zagrebačke banke d.d., Zagreb temeljem 7 ugovora o depozitu o oročenim sredstvima. Iznos od 338.579 kn predstavlja saldo kratkoročne pozajmice dan Zračnoj luci Osijek po Ugovoru 16-02/416-0245/0004.

26. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI

	31. prosinca 2016. u kn	31. prosinca 2015. u kn
Stanje na žiro računima	3.119.990	1.820.223
Stanje na deviznim računima	213.246.181	145.236.885
Novac u blagajni - kune	24.982	22.972
Novac u blagajni - devize	11.239	13.856
Ukupno	216.402.392	147.093.936

Iznos od 216.402.392 kn predstavlja stanja na kuskim i deviznim računima poslovnih banaka Društva (Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d.) te novac u kusknoj i deviznoj blagajni na dan 31.12.2016.

27. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI

Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od **3.607.430 kn** (31. prosinca 2015.: 3.180.537 kn) odnose se na plaćene troškove budućeg razdoblja (troškovi održavanja, osiguranja, unaprijed plaćene licence, troškovi prijevoza i troškovi članarina).

28. TEMELJNI KAPITAL

Temeljni kapital utvrđen je u nominalnoj vrijednosti u iznosu od **450.000.000 kn** (31. prosinca 2015.: 412.759.600 kn) i predstavlja ulog jedinog osnivača i vlasnika Republiku Hrvatsku.

Tijekom 2016. temeljni kapital je povećan za iznos od 37.240.400 kn prijenosom rezervi u temeljni kapital (vidi bilješku 29.)

29. OSTALE REZERVE

	u kn
31. prosinca 2015.	21.527.557
Dobit za 2015.	48.640.006
Prijenos u temeljni kapital	(37.240.400)
31. prosinca 2016.	32.927.163

Dobit ostvarena poslovanjem Društva tijekom 2015. u iznosu od 48.640.006 kn raspoređena je po odluci Skupštine Društva od 21.06.2016. u Ostale rezerve, a Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu Tt-16/24371-4 u sudskom registru je sa danom 31.10.2016. povećan iznos temeljnog kapitala za 37.240.400 kn (vidi Bilješku 28). Ostale rezerve rezultat su rasporeda dobiti iz prethodnih godina, a temeljem Odluka Skupštine Društva o uporabi dobiti.

30. ZADRŽANA DOBIT

Zadržana dobit u iznosu od **38.481.567 kn** (31. prosinca 2015. u istom iznosu) sastoji se od rasporeda dobiti temeljem Odluka Skupštine Društva iz prethodnih godina, a namijenjena je za investicijska ulaganja.

31. DOBIT POSLOVNE GODINE

Poslovanje Društva tijekom 2016. rezultiralo je ostvarenom dobiti u iznosu od **68.972.956 kn** (2015.: 48.640.006 kn).

32. REZERVIRANJA

	Rezerviranja po sudskim sporovima u kn	Rezerviranja po naslovu otpremna u kn	Rezerviranja po naslovu jub. nagrada u kn	Ukupno u kn
31. prosinca 2015.	1.056.500	69.345.221	10.042.098	80.443.819
Dodatna rezerviranja	50.000	15.924.120	1.272.736	17.246.856
Iskorištena i ukinuta rezerviranja	(694.500)	-	-	(694.500)
31. prosinca 2016.	412.000	85.269.341	11.314.834	96.996.175

Iskazana rezerviranja odnose se na dodatna rezerviranja za redovne otpremnine u iznosu od 15.924.120 kn i jubilarne nagrade u iznosu od 1.272.736 kn za radnike Društva sukladno odredbama novog Kolektivnog ugovora iz 2015).

Rezerviranja po započetim sudskim sporovima u iznosu od 50.000 kn formirana su temeljem procjene rizika i mišljenja odvjetnika.

33. DUGOROČNE OBVEZE

	Kamatna stopa	31. prosinca 2016. u kn	31. prosinca 2015. u kn
<u>Obveze prema bankama i drugim institucijama</u>			
1. European Investment Bank, Luxembourg	3,479-4,99 % ovisno o tranši	19.944.164	32.342.911
2. European Bank for Reconstr. and Develop., London	1,111-4,99 % ovisno o tranši	267.825.570	306.037.577
		287.769.734	338.380.488
Minus: Tekuće dospijeće (vidi Bilješku 34.)		(54.237.971)	(54.412.185)
Ukupno (vidi Bilješku 33.1)		233.531.763	283.968.303
Plus:			
Ostale obveze		10.000	10.000
Ukupno obveze prema bankama i dr. institucijama		233.541.763	283.978.303

Ostale obveze u iznosu od 10.000 kn predstavlja sredstva predujma primljenog kao jamstvo za uredno ispunjenje ugovora.

33.1. Promjene u obvezama prema bankama i drugim financijskim institucijama tijekom godine su, kako slijedi:

	<u>u kn</u>
31. prosinca 2015.	338.380.488
Novi krediti	5.923.208
Otplate	(52.758.226)
Tečajne razlike	(3.775.736)
	287.769.734
Minus: Tekuće dospijeće	(54.237.971)
31. prosinca 2016.	233.531.763

33.2. Dugoročne obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama dospijevaju na plaćanje, kako slijedi:

	<u>u kn</u>
Dospijeće od jedne do dvije godine	54.237.971
Dospijeće od dvije do tri godine	43.216.197
Dospijeće od tri do četiri godine	43.216.197
Dospijeće od četiri i više godina	92.861.398
Ukupno	233.531.763

Kredit Europske investicijske banke temelji se na Ugovoru o financiranju br. 21677 iz 12. rujna 2002. na 20.000.000 EUR (jamac RH). Ova kreditna sredstva su iskorištena za projektiranje, izgradnju i uvođenje poboljšanja usluga kontrole zračne plovidbe u RH, a u cilju održavanja sigurnosnih standarda i povećanja kapaciteta zračnog prostora u skladu s predviđenim porastom zračnog prometa. Rok povrata ovih kreditnih sredstava je svibanj 2025.

Ugovor sa Europskom bankom za obnovu i razvoj br. 42754 zaključen je u 2011. u iznosu od 47.000.000 EUR u svrhu modernizacije sustava za kontrolu zračne plovidbe u RH, u cilju poboljšanja sigurnosti zračnog prometa i povećanja kapaciteta. Od navedenog iznosa do 31. prosinca 2016. povučen je iznos od 46.172.149 EUR, a otplaćeno je 10.735.113 EUR. Rok povrata ovih kreditnih sredstava je svibanj 2023.

34. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANCIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	u kn	u kn
<u>Tekuće dospijeće dugoročnih obveza (vidi Bilješku 33)</u>		
European Investment Bank, Luxembourg	12.071.465	12.194.866
European Bank for Reconstruction and Development, London	42.166.506	42.217.319
Ukupno	54.237.971	54.412.185

Dospijeće kratkoročnih obveza za kredit EIB i EBRD je u svibnju i studenom. Krediti se uredno otplaćuju prema rokovima dospijeća.

35. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	u kn	u kn
Dobavljači u zemlji	14.839.414	12.009.704
Dobavljači u inozemstvu	11.743.667	14.706.467
Ukupno	26.583.081	26.716.171

Najveći udio u obvezama prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 14.839.414 kn odnosi se na:

- Hrvatski Telekom d.d., Izgradnja futura d.o.o., Odašiljači i veze d.o.o., KING ICT d.o.o., Međunarodna zračna luka Zagreb d.d., Hedom d.o.o., Frigomotors d.o.o., Obzor putovanja d.o.o., Tehno - elektro d.o.o., HEP Opskrba d.o.o., Državni hidrometeorološki zavod, AKD-ZAŠTITA d.o.o., COMPUTECH d.o.o.

Najveći udio u obvezama prema dobavljačima u inozemstvu u iznosu od 11.743.667 kn odnosi se na:

- Thales Air Systems S.A., Thales ATM, Entry Point North, Frequentis GmbH, LFV, Eurocontrol, SiATM, Comsoft Solutions.

Sve obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu uredno se podmiruju u ugovorenim rokovima.

36. KRATKOROČNE OBVEZE PREMA ZAPOSLENICIMA

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	u kn	u kn
Obveze prema radnicima	28.213	35.943
Obveze za neto plaće	20.395.408	18.008.351
Ostale obveze	16.000	8.000
Ukupno	20.439.621	18.052.294

Obveze za neto plaće odnose se na plaću za mjesec prosinac tekuće godine koja je isplaćena u siječnju naredne godine. Obveze prema radnicima odnose se na obveze za nadoknadu troškova službenog puta, za nadoknade plaća koje se refundiraju od HZZO-a i ostale obveze prema radnicima.

37. KRATKOROČNE OBVEZE ZA POREZE, DOPRINOSE I SLIČNA DAVANJA

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	u kn	u kn
Obveze za poreze i prirez	9.426.630	9.506.968
Obveza za porez na dobit	-	12.272.081
Obveze za doprinose	11.564.435	11.573.283
Ostale obveze i slična davanja	19.489	371.617
Ukupno	21.010.554	33.723.949

Obveze za poreze, prirez i doprinose odnose se na plaću za mjesec prosinac tekuće godine koja je isplaćena u mjesecu siječnju naredne godine.

38. KRATKOROČNE OSTALE OBVEZE

	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2015.
	u kn	u kn
Obveze za kamate	326.187	630.957
Ostale obveze	6.882.331	5.012.009
Ukupno	7.208.518	5.642.966

Obveze za kamate s danom 31.12.2016. sastoje se od kamata po kreditima prema EIB u iznosu od 82.962 kn, prema EBRD u iznosu od 243.005 kn te obveza za kamatu po sudskim sporovima u iznosu od 220 kn.

Ostale obveze u iznosu od 6.882.331 kn najvećim dijelom proizlaze iz multilateralnog odnosa Društva i Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, Državne uprave za zaštitu i spašavanje te Eurocontrola, a temeljem sudjelovanja Republike Hrvatske u Eurocontrolovom sustavu obračuna, fakturiranja i naplate naknada u zračnoj plovidbi.

39. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu **31.850.143 kn** (31.prosinca 2015.: 15.246.416 kn) u najvećem dijelu se odnose na: kratkoročno rezerviranje sredstava za neiskorištene godišnje odmone radnika u iznosu od 11.563.207 kn, 19.609.768 kn odgođenih prihoda nastalih temeljem primljenih sredstava EU fondova u pogledu sufinanciranja brojnih međunarodnih i tuzemnih projekata u kojima Društvo sudjeluje (CEF 2014 COOPANS Build, TOPLINK, projekti SESAR 2020, projekt CEF-2015-ASMGCS, CEF2015-CODACAS 1B, SESAR DM, 2014-FAB CE FRA) te na ostale odgođene prihode budućeg razdoblja (Computech).

40. IZVANBILANČNI ZAPISI

	<u>31. prosinca 2016.</u> u kn	<u>31. prosinca 2015.</u> u kn
Eurocontrol - oprema za ETFMS	147.626	147.626
Ulaganja u materijalna prava	413.929	416.297
Jamstva od dužnika kao instrument plaćanja	27.766.232	24.804.121
Primljene zadužnice	5.205.010	5.960.010
Izdane zadužnice	<u>357.045.999</u>	<u>361.227.219</u>
Ukupno	<u>390.578.796</u>	<u>392.555.273</u>

Najznačajniji dio vrijednosti vanbilančne evidencije predstavljaju izdane zadužnice u iznosu od 357.045.999 kn koji se odnose na zadužnice i garancije kao instrumente osiguranja plaćanja Društva. Od toga iznos od 355.215.989 kn odnosi se na zadužnice izdane za kredit EBRD-42754, te iznos od 1.830.010 kn kao garancija dobavljačima: INA d.d., Odašiljači i veze d.o.o., HEP-elektra, HEP-opskrba i drugi.

Također, značajne vrijednosti su jamstva od dužnika kao instrument plaćanja u iznosu od 27.766.232 kn koja se odnose na primljena sredstva osiguranja-bankovne garancije izdane u korist Društva sa stanjem na dan 31. prosinca 2016. (a odnose se na domaće i inozemne dobavljače za dobro izvršenje posla po ugovorima) kao i primljene zadužnice u vrijednosti od 5.205.010 kn po naslovu poslovnih odnosa Društva sa dobavljačima roba i usluga.

41. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Izvještaj o novčanim tokovima za 2016. izrađen je temeljem indirektno metode.

Tijekom 2016. Društvo je ostvarilo 69.308.456 kn pozitivnog novčanog toka (2015.: 36.433.469 kn pozitivnog novčanog toka).

Novčani tokovi za 2016. proizlaze iz:

- a) 170.514.009 kn pozitivnih operativnih novčanih tokova koji su uglavnom :
  - iz ostvarenog poslovnog rezultata prije poreza u visini od 85.556.072 kn te ostvarene samo akumulacije sredstava temeljem ostvarenog troška amortizacije od 105.033.105 kn,
  - iz neto pozitivnog usklađenja bruto poslovnog rezultata za nenovčane stavke u visini od 14.766.635 kn (prvenstveno se odnose na troškove rezerviranja, kao i otpise odnosno ispravke vrijednosti imovine i drugo),
  - iz smanjenja operativnih novčanih tokova temeljem plaćenih kamata i poreza u vrijednosti od 35.752.566 kn,
  - iz zabilježenog smanjenja u vrijednosti neto radnog kapitala Društva-u iznosu od 910.763 kn

- b) 74.577.913 kn negativnih novčanih tokova iz investicijskih aktivnosti koji su sukladno planu provedbe COOPANS/CroATMS i ostalih investicijskih projekata dominantno rezultat investicijskog ciklusa u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu (60.269.813 kn negativno) kao i što su posljedica aktivnosti koje Društvo provodi u dijelu upravljanja likvidnošću kroz angažiranje slobodnih sredstava u kamatonosnu imovinu (16.560.780 kn negativno).

- c) 26.627.640 kn negativnog novčanog toka iz financijskih aktivnosti koji su u najvećoj mjeri obilježeni u vrijednosti neto otplaćenih glavnica kredita (razduživanje usklađeno za dodatna sredstva duga što je rezultiralo iznosom od 46.835.018 kn neto razduženja) kao i sa 20.405.124 kn pozitivnih novčanih tokova proizišlih iz uspješnog povlačenja neto sredstava iz EU fondova tijekom 2016. (umanjeno za povrate), a za potrebe provođenja brojnih međunarodnih i tuzemnih projekata (vidi bilješku 39.).

42. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo nadzire i upravlja rizicima značajnim za njegovo poslovanje - tržišnim rizikom, kreditnim rizikom, te drugim rizicima.

42.1 Financijski rizik

Financijski rizici proizlaze iz različitih financijskih transakcija, no, uzmemo li u obzir da svi rizici imaju prije ili kasnije financijske učinke, možemo reći da su svi rizici posredno financijski. Financijski rizici u užem smislu, koje Društvo nadzire i kojima upravlja, su rizik likvidnosti, valutni i kamatni rizik.

42.2 Tržišni rizik

Društvo posluje na jedinstvenom europskom tržištu usluga u zračnoj plovidbi, u konkurenciji drugih pružatelja usluga iz država članica EUROCONTROL-ovog sustava rutnih i terminalnih naknada. Pravni okvir unutar kojeg Društvo posluje čini skup međunarodnih i nacionalnih propisa, koji se primjenjuju u obavljanju temeljne djelatnosti Društva i od kojih su za sustav financiranja najznačajniji: Odluka Vlade Republike Hrvatske od 27.12.1996. o pristupanju Međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe - EUROCONTROL iz 1960. (u daljnjem tekstu: Konvencija), s protokolima iz 1970., 1978., i 1981. i Mnogostranom sporazumu o rutnim naknadama iz 1981. (Multilateral Agreement relating to Route Charges); Međunarodni ugovori: 14/1996; (u daljnjem tekstu: Mnogostrani sporazum) kojom je Republika Hrvatska postala članicom EUROCONTROL-ovog sustava rutnih naknada (u daljnjem tekstu: EUROCONTROL-ov sustav), kao i sama Konvencija i Mnogostrani sporazum.

Slijedom članstva u EUROCONTROL-ovom sustavu, RH primjenjuje Uredbe Europske komisije i propise EUROCONTROL-a koji se odnose na sustav rutnih i terminalnih naknada.

Uredba Europske komisije 1794/2006 i Uredba 1191/2010 koja ju mijenja, Pravilnik o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada (NN 91/2013, u daljnjem tekstu: Pravilnik), kao i referentni dokumenti EUROCONTROL-a: „Načela utvrđivanja baze troškova rutnih naknada i izračuna naplatne jedinice“, „Vodič za sustav rutnih naknada“ i „Uvjeti primjene sustava rutnih naknada i uvjeti plaćanja“, propisuju referentna pravila funkcioniranja navedenog EUROCONTROL-ovog sustava, uključujući i njegove subjekte.

Navedeni propisi nalažu Društvu uspostavljanje baze troškova za rutne i terminalne usluge za svaku poslovnu godinu, prognoziranje zračnog prometa i formiranje jedinične cijene usluga (unit rate) po kojoj se korisnicima pružene usluge naplaćuju.

Promet, kao čimbenik tržišnog poslovanja značajan je s aspekta ostvarenja planiranih prihoda, održavanja potrebne likvidnosti i stabilnosti financijskog i poslovnog sustava. Tržišni rizik prometa dodatno je aktualiziran s obzirom da je od 1.1.2015. Društvo obveznik primjene „determined cost“ modela nadoknade troškova poslovanja sukladno uredbi 391/2013. Stoga je, pored učinkovite kontrole i planiranja troškova, od najvećeg značaja točno prognoziranje - planiranje zračnog prometa, kao faktora koji određuje jedinične cijene usluga i godišnji prihod Društva.

42.3 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope koje se primjenjuju na financijski instrument. Rizik novčanog toka je rizik od moguće promjene kamatnog troška određenog financijskog instrumenta tijekom vremena. Nije bilo značajnijih promjena utjecaja kamatnog rizika na poslovanje Društva.

42.4 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da druga ugovorna stranka neće izvršiti svoje financijske obveze, te će time uzrokovati financijske gubitke Društvu. Imovina koja potencijalno može izložiti Društvo kreditnom riziku sastoji se uglavnom od raspoloživog novca i novčanih ekvivalenata, oročenih sredstava i potraživanja od kupaca. Potraživanja od kupaca usklađena su za iznos ispravka sumnjivih i spornih potraživanja. Nije bilo značajnijih promjena utjecaja kreditnog rizika na poslovanje Društva.

42.5 Valutni rizik

Službena valuta Društva je hrvatska kuna. Međutim, određene transakcije u stranim valutama preračunavaju se u hrvatske kune primjenom valutnih tečajeva koji su važeći na datum bilance, te je slijedom toga, Društvo potencijalno izloženo rizicima promjene valutnih tečajeva. Nastale tečajne razlike knjiže se u korist ili na teret računa dobiti i gubitka, ali ne utječu na tijek novca.

42.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti ispuniti svoje financijske obveze drugoj ugovornoj strani.

Društvo upravlja rizikom likvidnosti na način da kontinuirano prati i analizira predviđeni i stvarni novčani tijek na osnovi dospelosti relevantnih pozicija bilance stanja, te održavanjem odgovarajućih iznosa gotovog novca i depozita, kako bi se posebno umanjili rizici likvidnosti po naslovu neplaniranih ili izvanrednih novčanih izdataka.

42.7 Rizik supsidijarne odgovornosti

Društvo nije izloženo riziku supsidijarne odgovornosti.

42.8. Rizik upravljanja kapitalom

Omjer neto duga i glavnice (koeficijent financiranja) je, kako slijedi:

	31.prosinca 2016.	31.prosinca 2015.
	u kn	u kn
Obveze po kreditima	287.769.734	338.380.488
Financijske obveze	287.769.734	338.380.488
Minus: Novac u banci i blagajni	(216.402.392)	(147.093.936)
Neto dug	71.367.342	191.286.552
Glavnica (kapital i rezerve)	590.381.686	521.408.730
Omjer neto duga i glavnice	0,12	0,37

42.9. Rizik poslovanja s financijskim instrumentima

	31.prosinca 2016.	31.prosinca 2015.
	u kn	u kn
Ostala dugotrajna financijska imovina	120.924	45.810
Kratkotrajna potraživanja od povezanih društava i kupaca	112.441.210	111.851.595
Ostala kratkotrajna financijska imovina	228.065.580	214.935.526
Ostala kratkotrajna potraživanja	8.667.868	2.632.999
Novac u banci i blagajni	216.402.392	147.093.936
Financijska imovina	565.697.974	476.559.866
Obveze po kreditima	287.769.734	338.380.488
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima	26.583.081	26.716.171
Ostale obveze	48.658.693	57.419.209
Financijske obveze	363.011.508	422.515.868

43. SPOROVI I POTENCIJALNE OBVEZE

Na dan 31. prosinca 2016. godine protiv Društva se vode sudski sporovi za koje je Društvo u slučaju nepovoljnog iznosa ukupno rezerviralo iznos od **412.000** kn (vidi Bilješku 32.). Osim navedenog, prema procjeni Uprave Društva, na 31. prosinca 2016. godine Društvo nema značajnih potencijalnih obveza.

44. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA BILANCE

Dana 03. veljače 2017. godine Skupština Društva je zbog isteka mandata imenovala nove članove Nadzornog odbora kako slijedi:

- Dinko Staničić, predsjednik,
- Marijana Müller, zamjenica predsjednika,
- Ksenija Bertić, član,
- Ivan Selak, član

Osim navedenog, nakon datuma Bilance / Izvještaja o financijskom položaju nije bilo događaja koji bi značajno utjecali na godišnje financijske izvještaje Društva za 2016., koji bi, slijedom toga, trebali biti objavljeni.

45. SASTAVLJANJE I ODOBRAVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Godišnje financijske izvještaje iznijete na prethodnim stranicama sastavila je i odobrila njihovo izdavanje Uprava Društva dana 02. svibnja 2017.

Za HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o., Velika Gorica:

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE d.o.o.

Dragan Bitać, Direktor Društva